

Utorok 14. januára 2014

P7_TA(2014)0017

Regionálne značky kvality

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. januára 2014 o regionálnej známke – dosiahnuť lepšie postupy vo vidieckom hospodárstve (2013/2098(INI))

(2016/C 482/10)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 174 a nasl. Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), v ktorých sa stanovuje cieľ hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a vymedzujú sa štrukturálne finančné nástroje na jeho dosiahnutie,
 - so zreteľom na článok 39 ZFEÚ, v ktorom sú stanovené ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky,
 - so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde, zahrnuté do spoločného strategického rámca, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1083/2006 ⁽²⁾,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a stanoviská Výboru pre dopravu a cestovný ruch a Výboru pre regionálny rozvoj (A7-0456/2013),
- A. keďže pojem územný rozvoj v posledných rokoch nadobudol väčší význam najmä začlenením jasnejšieho odkazu do Lisabonskej zmluvy;
- B. keďže európska politika rozvoja vidieka, ktorá je druhým pilierom SPP, bola oficiálne potvrdená v kontexte reformy Agendy 2000; keďže táto reforma posunula politiku rozvoja vidieka nad rámec sociálno-štrukturálnej politiky vykonávanej iba ako doplnok politiky poľnohospodárskych trhov;
- C. keďže budúce rámcové nariadenie v oblasti regionálnej politiky vyzýva členské štáty, aby prijali integrované plánovanie a programovanie, čím by umožnili väčšiu jednotnosť viacročných programov v rámci Európskeho fondu pre rozvoj vidieka, Európskeho sociálneho fondu, Kohézneho fondu, ako aj Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (a Európskeho rybárskeho fondu), a to využívaním spoločného strategického rámca, ktorý bráni zdvojovaniu financovania a zdvojovaniu iniciatív, plní ciele stratégie Európa 2020 a bol stanovený v dohode o partnerstve, ktorú vypracovali členské štáty v spolupráci s hospodárskymi a sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti; keďže opatrenia a iniciatívy podporujúce územný rozvoj, predovšetkým tie, ktoré sa týkajú vidieckych území, by teda mali byť súčasťou celkového a medziodvetvového prístupu;
- D. keďže hranica medzi mestom a vidiekom je čoraz nejasnejšia a keďže sa rozvíja prímestské poľnohospodárstvo; keďže je dôležité, aby sa aj regionálna politika dopĺňajúca politiku rozvoja vidieka zameriavala na vidiecke územia s cieľom podporovať tam inovátnve a formatívne projekty;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320.

Utorok 14. januára 2014

- E. keďže nástroje na rozvoj vidieka, ktoré členským štátom poskytuje platné nariadenie o rozvoji vidieka, vytvárajú pre tieto členské štáty a ich regióny rôzne možnosti ako podporovať rozvoj, a keďže platné programy v oblasti rozvoja vidieka tieto možnosti využívajú nedostatočne, pretože majú nedostatok rozpočtových zdrojov;
- F. keďže nariadenie na programové obdobie 2014 – 2020 pre oblasť rozvoja vidieka rozšíri škálu opatrení, ktoré sú členským štátom k dispozícii, pričom príkladom sú opatrenia na podporu výroby kvalitných potravín, opatrenie zamerané na podporu spolupráce medzi územnými aktérmi v záujme využitia všetkých zdrojov poskytovaním kvalitných výrobkov a služieb, posilňovanie organizácií výrobcov, ako aj opatrenia zamerané na inovácie a hospodársku diverzifikáciu vo vidieckych oblastiach;
- G. keďže lepšie začleňovanie prvovýrobcov do potravinového reťazca prostredníctvom systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských okruhov bolo stanovené za prioritu v oblasti rozvoja vidieka v období 2014 – 2020;
- H. keďže, pokiaľ ide o rozvoj vidieka, prístup iniciatívy LEADER najlepšie pokrýva koncepciu spolupráce so zapojením širokého spektra subjektov, avšak bez zmeny hlavného zamerania na poľnohospodárstvo, a keďže príslušné subjekty by mohli uskutočňovať spoločný odvetvový územný projekt zameraný na zdôrazňovanie osobitných vlastností a osvedčených postupov v danej homogénnej oblasti;
- I. keďže výber spôsobu vykonávania a druhu podpory, ktoré sa majú uplatniť v programoch rozvoja vidieka, by sa mal prenechať na zváženie členským štátom alebo ich regiónom, ak sa rozhodnú pre regionálne programovanie; keďže členské štáty majú najlepšie postavenie na to, aby stanovili primerané zameranie takýchto programov na celoštátnej alebo regionálnej úrovni;
- J. keďže na mobilizáciu a zapojenie všetkých verejných aj súkromných subjektov, bez ohľadu na to, na akej úrovni pôsobia, možno prostredníctvom spoločných prístupov použiť metódy s cieľom rozvíjať spoluprácu v celom rade oblastí a využiť všetok potenciál každého územia, a to na základe spoločných projektov, pričom by sa najmä v tomto prípade mala venovať pozornosť významu miestnych rozvojových združení a združení a družstiev výrobcov, ktoré môžu v otázke prístupu na miestne, regionálne, národné a medzinárodné trhy vystupovať ako privilegovaní partneri;
- K. keďže úspešné a komplexné programy rozvoja vidieka môžu mať konkrétny pozitívny vplyv na mieru zamestnanosti a konkurencieschopnosť podnikov vo vidieckych oblastiach, a tak znižovať riziko nezamestnanosti alebo toho, že kvôli nízkym príjmom žijú obyvatelia vidieka v žalostnej chudobe;
- L. keďže územné známky excelentnosti môžu prispieť k upevneniu a rozvoju hospodárstva území, najmä v najzraniteľnejších regiónoch, horských regiónoch a najvzdialenejších regiónoch tým, že budú koordinovať súbory kvalitných výrobkov (potravinových aj nepotravinových) a služieb, ktoré sú navzájom neoddeliteľne spojené a ktoré stelesňujú osobitné charakteristiky každého územia, najmä jeho dedičstva (historického, kultúrneho, geografického apod.); keďže zhromaždené do súborov sú tieto výrobky a služby jedinečné a prinášajú príjmy pre dané územia, otvárajú nové príležitosti na miestnych, ako aj medzinárodných trhoch, a taktiež môžu zastrešovať propagáciu regiónov ako turistických destinácií;
- M. keďže cieľom týchto územných známkov je vymedziť tie územia, ktoré pracovali spolu na uzatvorení partnerstiev a súčinnosti s cieľom dlhodobo využívať zdroje, podporovať miestnych/regionálnych výrobcov a stimulovať ich hospodárstva, čo je nevyhnutné pre kvalitu života na vidieku a vyvážený rozvoj vidieckych a mestských oblastí; keďže si ich nemožno zamieňať so známami kvality (chránené označenie pôvodu (CHOP), chránené zemepisné označenie (CHZO) a zaručená tradičná špecialita (ZTŠ)), ktoré sa priznávajú potravinárskym výrobkom, pričom nie sú s nimi nekompatibilné, ale naopak sa v plnej miere navzájom dopĺňajú; keďže by mali prispievať k podpore týchto systémov v rámci EÚ aj mimo nej a pomáhať zvyšovať konkurencieschopnosť vidieckych hospodárstiev pri súčasnom vytváraní pracovných príležitostí; keďže chránené označenia pôvodu a chránené zemepisné označenia vytvárajú účinný systém, ktorý sa veľkou mierou podieľa na rozvoji vidieka a území vytváraním a šírením pridanej hodnoty prostredníctvom kolektívnych činností výrobcov a všetkých zainteresovaných strán, propagáciou predmetného územia a spôsobom, akým propagujú daný región na miestnych, regionálnych a medzinárodných trhoch; keďže regionálne známky by v žiadnom prípade nemali nahradiť ani ohroziť systém chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení;

Utorok 14. januára 2014

- N. keďže opatrenia na presadzovanie a podporu vzájomného pôsobenia medzi primárnym a terciárnym sektorom na miestnej a regionálnej úrovni by mohli zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj poľnohospodárstva a cestovného ruchu v EÚ;
- O. keďže je potrebné vytvoriť a uplatňovať účinný marketingový nástroj, ktorý pomáha zvyšovať konkurencieschopnosť regionálnych výrobkov, podporuje miestnych výrobcov a prispieva k rozvoju regionálnej identity nielen v oblasti poľnohospodárstva, ale aj v iných oblastiach;
1. víta integrovaný prístup k územnému rozvoju stanovený v nariadení o spoločnom strategickom rámci pre európske fondy; poznamenáva, že v záujme harmonického, udržateľného a vyváženého územného rozvoja je potrebná koordinácia rôznych európskych fondov a ich súlad;
 2. poznamenáva, že územný rozvoj je výslovne uvedený medzi cieľmi SPP a dopĺňa dva ďalšie ciele, ktorými sú bezpečnosť potravín a udržateľné riadenie prírodných zdrojov spolu s bojom proti globálnemu otepľovaniu;
 3. zdôrazňuje, že poľnohospodárske regióny majú multifunkčnú úlohu zahŕňajúcu nielen poľnohospodársky rozvoj, ale aj iné hospodárske a sociálne činnosti v oblasti miestneho budovania kapacít z hľadiska zručností, praktických znalostí a investícií do určenia a udržiavania všetkých miestnych aktív, cenného a neodkrytého potenciálu a zdrojov;
 4. víta koncepciu miestneho rozvoja, ktorý riadia miestne subjekty, a vyzýva členské štáty, aby túto koncepciu vykonávali a odstránili prípadné prekážky medzi ministerstvami a inými správnyimi orgánmi, ktoré sú zapojené do riadenia tohto inovatívneho prístupu; zdôrazňuje, že administratívne postupy by nemali byť záťažou, ani by nemali príslušným orgánom v členskom štáte spôsobovať ďalšie náklady;
 5. vyzýva členské štáty a ich regionálne orgány, aby podporovali dynamickejšie formy participatívneho riadenia ako spôsobu, ktorý umožní realizovať spoločné projekty územného rozvoja, ktoré sú schopné pokryť všetky odvetvia hospodárstva vrátane cestovného ruchu, a v rámci odvetvia poľnohospodárstva potravinársky či nepotravinársky sektor, ako napríklad projekty regionálnych dodávateľských reťazcov (krátke dodávateľské reťazce, potravinové reťazce, miestne bitútky, výroba metánu z projektov v oblasti poľnohospodárskej biomasy, tzv. zelená chémia, biologické materiály atď.), s osobitným zameraním na mikropodniky a nové začínajúce podniky, pričom sa treba opierať o postupne silnejúce uznanie identity každého územia, ktorá má svoje korene v jeho dedičstve a je s ním úzko spätá; konštatuje, že tieto formy riadenia sú založené na komplexných partnerstvách medzi subjektmi a orgánmi, ktorých práca sa môže koordinovať na základe koncepcie územnej známky excelentnosti; preto vyzýva členské štáty, aby vytvorili platformu na výmenu osvedčených postupov, pričom sa využijú najmä nástroje, ktoré poskytujú prístup k programom rozvoja vidieka v rámci iniciatívy LEADER;
 6. poukazuje na to, že užšia koordinácia miestnych subjektov by mohla pomáhať pri posilňovaní vidieckych hospodárstiev, najmä v najzraniteľnejších regiónoch vrátane horských regiónov a v najodľahlejších z nich, ako sú najvzdialenejšie regióny; zdôrazňuje, že územia by mohli ťažiť z lepšej organizácie, s cieľom vymedziť plný potenciál, ktorý poskytujú ich zdroje (vrátane neodkrytých zdrojov), a to v záujme všetkých subjektov prepojených vzťahom vzájomnej závislosti a solidarity (o. i. začlenených do poľnohospodárskeho odvetvia, remeselnej výroby, cestovného ruchu, dedičstva, ako aj organizácií výrobcov, združení a obchodných komôr atď.); poznamenáva, že účelom tejto strategickej koordinácie subjektov je sprístupniť prostriedky zahrnutím a presiahnutím sektorového alebo jednodvetvového prístupu, a žiada, aby sa využívali územné prístupy, ktoré prinášajú nové príjmy na územnej úrovni prostredníctvom marketingu súborov doplnkového tovaru a doplnkových služieb, ktoré odrážajú osobitné charakteristiky každého územia; preto tvrdí, že toto územné riadenie dôrazne podporí tvorbu, rozvoj a posilňovanie propagácie poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov podliehajúcich súčasným systémom kvality založených na ochrane duševného vlastníctva, a súčasne že propagácia kvalitných služieb (bez oficiálneho európskeho uznania), a propagácia poľnohospodárskych výrobkov a služieb sa navzájom posilňuje, pričom všetky subjekty prostredníctvom solidárneho správania zaisťujú propagáciu všetkých výrobkov a služieb na svojom území;
 7. konštatuje, že hoci zámerom územnej známky kvality je motivovať územný proces tvorby hodnoty usilujúci sa o zahrnutie výrobkov a služieb do perspektívy identity a sociálnej zodpovednosti a o doplnenie súčasných kvalitatívnych systémov označovania agro-potravinárskych výrobkov podľa ich pôvodu tým, že vytvára jednotný celok a súčinnosť s nimi, označenie tohto druhu ide nad rámec tým, že sa uplatňuje univerzálne na všetky výrobky, tovar a služby na danom území a na model riadenia používaný podnikmi, inštitúciami a miestnymi subjektmi na danom území;

Utorok 14. januára 2014

8. zdôrazňuje, že je potrebné podporovať formy združovania rôznych regiónov a medziodvetvové partnerstvá, aby boli konkurencieschopné; uznáva úlohu zastupiteľských orgánov, ako sú združenia, a to na regionálnej, celoštátnej a európskej úrovni, ktoré zabezpečujú propagáciu regionálnych známk a zlepšujú a posilňujú rastúcu viditeľnosť regiónu; požaduje, aby sa väčšia pozornosť venovala iniciatívam zameraným na regionálne známky ako novej spoločnej téme v rámci európskej územnej spolupráce a európskych iniciatív v oblasti financovania a ako nástroja, ktorý predstavuje investíciu do dlhodobej životaschopnosti, pokiaľ ide o konkurencieschopnosť regiónu;

9. domnieva sa, že regionálna známka kvality musí pomôcť zachovať obraz Európy ako vysokokvalitnej destinácie cestovného ruchu, a to na základe rôznych oblastí regionálneho cestovného ruchu, ako sú agroturistika, vidiecky cestovný ruch, ekoturistika, gastronomický cestovný ruch, ako aj priemyselné, historické, prírodné a kultúrne dedičstvo vrátane cyklistických trás, ktoré je možné kombinovať s verejnou dopravou; zdôrazňuje, že v súčasnosti neexistuje žiadna európska známka pre služby súvisiace s určitým územím, ktorá by spotrebiteľovi umožňovala rozpoznať kvalitný produkt cestovného ruchu; v tejto súvislosti odporúča prispievať k zavedeniu dynamiky v oblasti kvality v odvetví cestovného ruchu, najmä v oblasti vidieckeho cestovného ruchu a malých podnikov; domnieva sa, že táto známka môže viesť k vytvoreniu alternatívneho riešenia pre tradičné odvetvia, ako sú poľnohospodárstvo a chov hospodárskych zvierat; nazdáva sa, že každá známka kvality spojená s konkrétnou lokalitou musí odrážať istý súbor špecifikácií, ktoré poskytujú záruku kvality, a musí rešpektovať existujúce známky a byť na nich založená, ako je napríklad označenie potravinárskych výrobkov, aby sa zamedzilo akejkoľvek zámene s poľnohospodárskymi výrobkami označenými známkou kvality, ktorú zaviedla EÚ;

10. domnieva sa, že iniciatívy, ako napríklad sieť EDEN (Výnimočné európske destinácie), podporujú konkurencieschopnosť, pomáhajú dosiahnuť udržateľný a vysokokvalitný cestovný ruch v regióne vďaka potenciálu mikropodnikov a malých podnikov a pri vytváraní známky regionálnej kvality prispievajú k zapojeniu miestnych inštitúcií, nadväzovaniu partnerstiev a diverzifikácii účastníkov; vyzýva Komisiu, aby rôzne formy cestovného ruchu spojené s vidieckymi činnosťami začlenila do súvisiacich opatrení a programov, ako sú EDEN, Calypso atď.; domnieva sa, že je potrebné podporovať vidiecky cestovný ruch prostredníctvom cielených iniciatív a programov;

11. nalieha na Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby v budúcich programoch rozvoja boli stanovené primerané opatrenia a dostatočné prostriedky na uľahčenie dobrej správy verejných vecí a udržateľných foriem územného riadenia vypracovaním a posilnením opatrení založených na kolektívnom fungovaní: opatrení týkajúcich sa spolupráce (vrátane systémov udržateľnej výroby), koordinácie, výmen, sietí, inovácií, vzdelávania, skupín výrobcov, propagácie, informovania a investovania, ktoré sú stanovené v nových nariadeniach o rozvoji vidieka; vyzýva miestne akčné skupiny v rámci programu Leader+, aby zabezpečili podporu potrebnú na vytváranie sietí spolupráce spájajúcich miestnych a regionálnych výrobcov, poskytovateľov služieb a kultúrne inštitúcie, ako sú univerzity, knižnice a výskumné centrá, a to s cieľom umožniť zahrnutie kultúrnych a historických aspektov území do regionálnych známk určených na vytváranie pevných väzieb medzi vzdelávaním, výskumom a výrobou, a tým aj vytvárať pracovné miesta;

12. tvrdí, že tieto programy by mali pokrývať mnoho odvetví, nemali by však oslabovať celkový význam poľnohospodárstva, a mali by ich posudzovať riadiace orgány zodpovedné za plány rozvoja;

13. žiada Komisiu, aby podporovala úsilie členských štátov pri uznávaní a podporovaní nových foriem spolupráce pre vidiecke oblasti, pokiaľ ide o územnú známku excelentnosti; a to pomocou nástrojov, ktoré obsahuje reforma SPP, napríklad európskej iniciatívy LEADER, nástrojov technickej pomoci a sieťových nástrojov, európskeho inovačného partnerstva, európskej siete pre rozvoj vidieka, ako aj akýchkoľvek iných nástrojov a prostriedkov, ktoré môžu byť potrebné; tieto nové formy európskej územnej spolupráce sú založené na objektívnom hodnotení regionálnej súčinnosti, zohľadňujú sociálny, hospodársky a environmentálny rozmer, udržateľnosť, rozmanitosť hospodárskych a sociálnych subjektov (vrátane subjektov z odvetvia cestovného ruchu) zapojených do podpory regionálnej identity, ako aj súbor špecifických produktov a služieb, ktoré sa môžu rozvíjať na každom území, s cieľom vytvoriť a zachovať pridanú hodnotu;

14. domnieva sa, že v rámci týchto nových foriem územnej spolupráce by členské štáty mali byť schopné využiť všetky opatrenia na rozvoj vidieka v súvislosti s politikou kvality potravín, a to s cieľom rozvíjať najmä predaj na miestnych trhoch a krátke dodávateľské reťazce a zlepšiť udržateľnosť, ako aj na poznatky o výrobných postupoch, pri plnom rešpektovaní pravidiel EÚ a bez ovplyvnenia, ohrozenia alebo oslabenia existujúcich systémov kvality Únie, ako je chránené označenie

Utorok 14. januára 2014

pôvodu (CHOP), chránené zemepisné označenie (CHZO) a zaručená tradičná špecialita (ZTŠ); domnieva sa, že v poľnohospodársko-potravinárskom sektore by územná známka excelencie mala byť obmedzená na podporu systémov kvality CHOP – CHZO – ZTŠ, tam, kde existujú, alebo podporovať ich vytvorenie tam, kde ešte neexistujú; vyzýva Komisiu, aby s ohľadom na šírenie rôznych značiek a regionálnych známk týkajúcich sa potravinárskych výrobkov v Európe vypracovala súpis značiek so špecifickými regionálnymi črtami, a to s cieľom zabrániť možným negatívnym vplyvom na systémy kvality; tvrdí, že koncepcia regionálnych známk by sa mala jasne vymedziť, pričom by mala zohľadňovať dobré skúsenosti s existujúcimi označeniami kvality (chránené označenie pôvodu, kontrolované označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie), a že by sa mali vypracovať koordinované stratégie na to, aby sa zabránilo zdvojovaniu a presahom, pričom by sa malo postupovať na základe spoločného prístupu vychádzajúceho z rámca určeného na úrovni EÚ;

15. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.
-